

NORGES HØYESTERETT

Den 21. mai 2013 avsa Høyesterett dom i

HR-2013-01056-A, (sak nr. 2013/46), straffesak, anke over dom,

Båsum Boring AS

(advokat Knut Helge Hurum – til prøve)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Carl Graff Hartmann)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bull**: Saken gjelder spørsmålet om utslipp til vassdrag av vann som er blandet med tørrstoff fra brønnboring, omfattes av forbudet mot forurensning i forurensningsloven § 7, eller om dette faller inn under unntaket i § 8 for vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet. Saken reiser også spørsmål om utslipp til kommunale avløpsrør omfattes av lovens forurensningsbegrep.
- (2) Båsum Boring AS er en betydelig aktør innen boring av energibrønner. Slike brønner henter varme fra grunnen. Kombinert med varmpumpe gir dette en miljøvennlig oppvarmingskilde. Brønnene har en diameter på rundt 15 centimeter og går mellom 100 og 300 meter ned i grunnen. Foretaket borer om lag 1200 slike brønner i året og har mellom 20 og 25 prosent av markedet på landsbasis.
- (3) Under boringen tilføres vann som kommer opp igjen blandet med tørrstoffet – borkaks og andre partikler – som frigjøres ved boringen. Noe av vannet som kommer opp, kan også stamme fra vannlommer i grunnen. Av og til støter man på vannlommer som gir svært store utslipp. Ingen av de aktuelle utslippene gjelder imidlertid slike uforutsigbare "utblåsninger", selv om det etter det opplyste antakelig kom opp noe mer vann enn det som ble tilført ovenfra.

- (4) Politimesteren i Oslo utferdiget 16. februar 2011 forelegg mot Båsum Boring for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd første straffalternativ jf. § 7 første ledd, jf. straffeloven § 48a, for å ha hatt, gjort eller satt i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter § 11. Det følger av henvisningen til forurensningsloven § 78 annet ledd første straffalternativ at det ble ansett å foreligge skjerpene omstendigheter.
- (5) Ifølge forelegget gjaldt det følgende seks tilfelle av utslipp:
- "a) **Torsdag 11. november 2004 i Svenstuveien 10B i Oslo slapp ansatte i Båsum Boring AS ut avløpsvann i Skådalsbekken inneholdende betydelige mengder suspendert tørrstoff.**
  - b) **Tirsdag 29. mai 2007 i Borgestadveien 16 i Oslo slapp ansatte i Båsum Boring AS ut avløpsvann i Borgestadbekken inneholdende betydelige mengder suspendert tørrstoff.**
  - c) **Fredag 9. mai 2008 i Nypeveien 5 i Oslo slapp ansatte i Båsum Boring AS ut avløpsvann i Nilserudbekken inneholdende betydelige mengder suspendert tørrstoff.**
  - d) **Mandag 28. september 2009 på Alfaset 3. Industrivei 25 i Oslo slapp ansatte i Båsum Boring AS ut avløpsvann i Alnaelva inneholdende betydelige mengder suspendert tørrstoff.**
  - e) **Onsdag 30. september 2009 i Nypeveien 9 i Oslo slapp ansatte i Båsum Boring AS ut avløpsvann i Nilserudbekken inneholdende betydelige mengder suspendert tørrstoff.**
  - f) **Torsdag 6. mai 2010 i Sørkedalsveien 106 i Oslo slapp ansatte i Båsum Boring AS ut avløpsvann i Teigenbekken inneholdende betydelige mengder suspendert tørrstoff."**
- (6) Forelegget gikk ut på en bot på 500 000 kroner og inndragning av 200 000 kroner etter straffeloven § 34.
- (7) Båsum Boring erkjente i første omgang straffeskyld, men nektet å godta forelegget fordi foretaket mente at boten var for høy. Forelegget trådte dermed i stedet for tiltalebeslutning, jf. straffeprosessloven § 268.
- (8) Da saken ble behandlet av Oslo tingrett, nedla aktor påstand om en bot på 600 000 kroner og inndragning av 200 000 kroner. I dom 25. august 2011 tok Oslo tingrett aktors påstand til følge for så vidt gjaldt botens størrelse, men frifant for inndragningskravet.
- (9) Båsum Boring anket dommen til lagmannsretten, og i anken ble også straffbarheten bestridt, både med hensyn til lovanvendelsen og bevisbedømmelsen. Subsidiært ble det anket over straffutmålingen.
- (10) Borgarting lagmannsrett avsa 4. oktober 2012 dom med slik domsslutning:
- "1. **Båsum Boring AS, organisasjonsnummer 976 138 805, frifinnes for foreleggets poster a og d.**
  - 2. **Båsum Boring AS, organisasjonsnummer 976 138 805, dømmes for fire overtredelser av forurensningsloven § 78 andre ledd første straffalternativ, jf**

§ 7 første ledd, jf straffeloven § 48a, jf straffeloven § 63 første ledd, til en bot på 400.000 – firehundretusen – kroner.

3. Sakskostnader ilegges ikke."

- (11) Lagmannsretten kom til at forholdet omtalt i post a var foreldet, og at det ikke kunne legges til grunn at Båsum Boring hadde utvist uaktsomhet ved utslippet omtalt i post d.
- (12) Båsum Boring anket til Høyesterett over lovanvendelsen, saksbehandlingen – domsgrunnene – og straffutmålingen. I beslutning 13. februar 2013 ble anken tillatt fremmet for så vidt gjelder lovanvendelsen, saksbehandlingen med hensyn til domsgrunnenes omtale av spørsmålet om vann var blitt ledet eller kommet inn på kommunens avløpsanlegg, og straffutmålingen. For øvrig ble anken nektet fremmet.
- (13) *Mitt syn på saken:*
- (14) Forurensningsloven § 6 definerer "forurensning" blant annet som "tilførsel av fast stoff, væske ... til ... vann" som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet. Det er denne delen av definisjonen som er aktuell i saken.
- (15) Lagmannsretten skriver følgende om virkningen av utslipp i elver og bekker av det slamholdige spillvannet fra brønnboring:
- "Slammet kan legge seg som et 'lokk' på bunnen og føre til dårligere vekstforhold for planter og bunndyr, samt også påvirke kvaliteten på gyte- og oppvekstforholdene for fisk (spesielt laks og ørret). Slammet kan holde seg i vassdraget gjennom lang tid, og ved flom eller kraftig regn kan slamlaget flytte seg nedover bekken og forurense nye områder."**
- (16) At dette kan utgjøre forurensning, må være klart, og er heller ikke bestridt. En annen sak er at Båsum Boring mener at det ikke foreligger forurensning i lovens forstand i de tilfellene der spillvannet er ledet inn i kommunale avløpsledninger. Dette kommer jeg tilbake til.
- (17) Det grunnleggende forbudet mot forurensning finnes i lovens § 7 første ledd, som lyder slik:
- "Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11."**
- (18) Forurensning som er lovlig etter § 8, rammes altså ikke av forbudet. I § 8 nr. 3 heter det at "[v]anlig forurensning" fra "midlertidig anleggsvirksomhet" er tillatt med mindre det er gitt særlige forskrifter etter § 9. Noen forskrift om spillvann fra brønnboring er ikke gitt.
- (19) Båsum Boring har anført at utslippene er vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet og dermed ikke straffbare.
- (20) Boring av energibrønner må klart nok anses som "midlertidig anleggsvirksomhet". Det fremgår av den beskrivelsen som er gitt innledningsvis av hvordan boring av energibrønner foretas, at det alltid vil komme opp vann blandet med tørrstoff under boreprosessen. Dette er dermed en vanlig følge av boringen. Spørsmålet er imidlertid om

det dermed også må regnes som "[v]anlig forurensning" i forurensningslovens forstand å la dette slamholdige vannet renne ut i vassdrag – eventuelt via kommunale avløpsrør.

- (21) Forarbeidene til forurensningsloven kaster noe lys over forståelsen av dette uttrykket. I spesialmotivene til § 8 – Ot.prp. nr. 11 (1979–80) s. 101 – uttaler departementet følgende:

"Det er på det rene at en her står overfor en rettslig standard som må tolkes i det enkelte tilfelle. Departementet har vurdert om det er mulig på en kortfattet måte å gjøre lovteksten mer opplysende på dette punktet, men har kommet til at dette vanskelig lar seg gjøre. Det avgjørende blir til syvende og sist om skadene og ulempene etter en samlet vurdering kan sies å holde seg innenfor rammene av det en sedvanlig må regne med fra de virksomhetstyper det er tale om.

Det avgjørende etter § 8 første og annet ledd skal være om *forurensningen* etter sin art og styrke er vanlig, ikke om den bruks- eller driftsmåte som forårsaker forurensningen er vanlig. Som hovedregel vil det også etter loven være slik at forurensninger som skrives fra vanlige bruks- eller driftsmåter innenfor vedkommende virksomhet, må betegnes som vanlige og dermed som lovlige. Men det kan også tas hensyn til virkningene i den individuelle resipient når det fastslås om forurensningen er vanlig eller ikke; det er altså ikke bare selve utslippets art og størrelse som det kan være aktuelt å vurdere, men også virkningen."

- (22) Disse uttalelsene viser at det ikke bare er spørsmål om hvordan bransjen pleier å opptre, men at det også må tas hensyn til utslippets virkning lokalt: Det som kan godtas for en type resipient, kan ikke uten videre godtas for en annen. Dette fremgår også av den departementale utredningen med lovforslag som gikk forut for proposisjonen, NUT 1977-1, på side 119.
- (23) Forurensningslovens formål, som etter § 1 blant annet er å hindre skader på naturens evne til produksjon og selvfornyelse, taler også for en slik forståelse. På side 21 i proposisjonen er det videre uttalt at det særlig er utslipp som isolert sett har mindre betydning, man har hatt i tankene ved uttrykket "[v]anlig forurensning". Denne uttalelsen taler for samme forståelse.
- (24) Jeg har allerede gjengitt det lagmannsretten har uttalt om virkningen av slam i vassdrag. Det fremgår av dette at vassdrag er sårbare for denne type forurensning.
- (25) Etter mitt syn må det også legges vekt på om forurensningen kunne ha vært unngått med enkle midler. Allerede lovens allmenne formål om å verne det ytre miljø mot forurensning og sikre en forsvarlig miljøkvalitet, tilsier dette. Bestemmelsens forhistorie trekker dessuten i samme retning. Som det fremgår av proposisjonen på side 99, er forurensningsloven § 8 blant annet en videreføring av § 5 i den tidligere vannvernloven, lov 26. juni 1970 nr. 75. Der gjaldt unntaket forurensning som var en "nødvendig følge av eller betingelse for" visse typer virksomhet. Når forurensningsloven § 8 i stedet bruker uttrykket "[v]anlig forurensning", forklares dette i NUT 1977-1 side 119 dels med at det er en lovteknisk forenkling, dels med at det ligger en viss reell endring i at det heretter skal være avgjørende hvilke virkninger utslippene fører til – altså om disse er vanlige – snarere enn om den bruks- eller driftsmåte som forårsaker forurensningen, er vanlig. Dette poenget fremgår også av sitatet fra proposisjonen side 101. Noen aksept av forurensning som lett kunne ha vært unngått, ligger ikke i dette.
- (26) Dette synspunktet har også støtte i Bugge, Forurensningsansvaret, 1999, side 296. Båsum Boring har i motsatt retning pekt på uttalelsen fra Backer i Falkanger og Haagensen

(red.), Vassdrags- og energirett, 2002, på side 605 om at det ikke gjelder noen tiltaksplikt etter § 7 for forhold som omfattes av § 8, men denne uttalelsen kan etter mitt syn ikke forstås slik Båsum Boring hevder. Uttalelsen forutsetter at forholdet er lovlig etter § 8. Den gjelder således ikke direkte spørsmålet om det kan være relevant ved selve lovlighetsvurderingen å ta hensyn til om forurensningen enkelt kunne ha vært unngått. Backer presiserer da også at synspunktet først og fremst gjelder spørsmålet om det foreligger en plikt for den ansvarlige til å gå foran med å redusere sine utslipp i forhold til det som har vært vanlig.

- (27) Lagmannsretten skriver i sin dom følgende om den vanlige fremgangsmåten ved boring av energibrønner:

"Ved boring av energibrønner er det vanlig å samle spillvannet opp i containere, med mindre man har et tilstrekkelig og egnet areal for fri avrenning til grunnen. I containeren vil partiklene etter hvert synke til bunns (sedimentere), slik at det rene vannet kan pumpes ut. Slammet som blir igjen i containeren, kan så kjøres til en godkjent fyllplass. Hvis det kommer opp svært mye vann, eller utskillingen går sakte, vil behovet for containere øke. Andre aktuelle tiltak for å unngå forurensning til vassdrag er å dekke til nærliggende sluk, grave grøfter eller legge ut sandsekker. Ved større prosjekter, der det skal bores mange brønner, vil man gjerne anlegge et basseng som det slamholdige vannet samles opp i."

- (28) Dette kan i og for seg tyde på at det er vanlig i bransjen å unngå den type forurensning det her er tale om, slik at de utslippene som saken dreier seg om, allerede av den grunn ikke kan regnes som "[v]anlig forurensning". Ettersom prosedyren i saken i mindre grad har vært rettet inn mot dette spørsmålet, lar jeg det stå hen. Uttalelsen viser under enhver omstendighet at det er mulig å unngå utslipp av slamholdig spillvann i vassdrag med relativt enkle midler, i alle fall så lenge det ikke skjer en "utblåsning" fra en uventet vannlomme i grunnen. Som nevnt er det ikke tale om noen slike utblåsninger blant de utslippene Båsum Boring er dømt for i lagmannsretten. I tilknytning til foreleggets post e bemerker for øvrig lagmannsretten at det faktisk ble brukt container, men at vannet ikke hadde fått stå lenge nok i containeren til at tørrstoffet var sedimentert, før man pumpet det ut.
- (29) Båsum Boring har gjort gjeldende at det må være én felles standard for hele anleggsbransjen for hva som er "[v]anlig forurensning". Det er jeg ikke enig i. Anleggsvirksomhet kan variere mye både med hensyn til art og omfang. Det ville være i dårlig samsvar med forurensningslovens allmenne formål om å verne det ytre miljø mot forurensning, å godta ethvert utslipp som følge av anleggsvirksomhet så lenge det holder seg innenfor grensen av hva man ville ha godtatt fra et meget stort og komplisert anleggsprosjekt. En slik felles standard følger heller ikke av lovens ordlyd.
- (30) Målestokken må i dette tilfellet være boring av energibrønner, uten at jeg finner det nødvendig å foreta noen mer nøyaktig avgrensning. Når man i en slik virksomhet nokså enkelt kan unngå utslipp av slamholdig spillvann til vassdrag, må utslippet falle utenfor unntaket i § 8 selv om man ved en annen type anleggsvirksomhet eventuelt måtte godta det fordi det der er vanskeligere å unngå. Båsum Boring kan etter dette ikke få medhold i sin anførsel om at utslippene var lovlige i medhold av forurensningsloven § 8.
- (31) For tre av utslippene, foreleggets poster b, c og e, har Båsum Boring videre gjort gjeldende at det slamholdige spillvannet ble ledet fra boreplassen og ned i kommunale avløp, og at det da ikke lenger utgjorde forurensning i lovens forstand. Båsum Boring

viser i denne forbindelse til forurensningsloven § 21, der "avløpsanlegg" er definert som "anlegg for transport og behandling av avløpsvann" og "avløpsvann" som "både sanitært og industrielt avløpsvann og overvann". Synspunktet er at vannet, som her må karakteriseres som "overvann", ble kommunens ansvar etter å ha gått i avløpsledningen, ettersom rensing av avløpsvann påligger kommunen. Da kan ikke påslipp til det kommunale nettet også være forurensning, blir det anført.

- (32) Båsum Boring har i denne sammenheng også vist til forurensningsforskriften § 15A-4 om "[p]åslipp til offentlig avløpsnett", der det i første ledd heter at kommunen i enkeltvedtak eller forskrift kan fastsette krav ved påslipp av avløpsvann til offentlig avløpsnett. Videre kunne kommunen i medhold av § 15A-4 tredje ledd ha innført et søknadssystem. Båsum Boring anfører at så lenge kommunen på gjerningstiden ikke hadde utnyttet mulighetene etter § 15A-4 til å stille krav, kan ikke ansvaret for hva som kommer ut fra avløpsnettet, skyves over på den som har stått for påslippet.
- (33) Det er nok så at overvann, særlig i byer, ofte ledes inn i et større avløpsnett som delvis er felles for alle typer avløpsvann, frem til et renseanlegg som er undergitt egen utslippstillatelse etter forurensningslovgivningen. I hvilken grad påslipp av forurenset vann til et slikt nett er fritatt for separat tillatelse, er det imidlertid ikke nødvendig å gå nærmere inn på. Selv om lagmannsrettens dom er knapp, må den nemlig forstås slik at det ikke er tale om påslipp til slike nett. I stedet er det slamholdige spillvannet fra brønnboringen gått i rene overvannsledninger som har ledet vannet ut i nærliggende bekker uten noen form for rensing på veien.
- (34) Jeg peker i denne forbindelse på at alle de tre aktuelle postene i forelegget gjelder brudd på forurensningsloven i form av utslipp til bekker. Dette har lagmannsretten funnet bevist. Om post b skriver lagmannsretten i sin dom at borerne "ikke hadde gjort tilstrekkelige undersøkelser på forhånd med hensyn til nærliggende sluk og bekk". Post c gjelder et tilfelle der Båsum Boring ifølge lagmannsretten "ikke [hadde] oppdaget en kum på området, som vannet rant til og derfra til bekk". Forholdet i post e gjelder utslipp av fortsatt slamholdig vann fra en container "ut i vegsluk som leder til bekk".
- (35) Det er ikke fremkommet noe for Høyesterett som tyder på at en slik forståelse av lagmannsrettens dom er feil – snarere tvert imot.
- (36) Det ville være en paradoksal rettstilstand om slamholdig spillvann som renner direkte fra forurensningskilden og ut i et vassdrag, utgjør forurensning, mens det ikke skulle foreligge forurensning – i alle fall ikke fra den som spillvannet stammer fra – straks vannet renner gjennom et rør tilhørende kommunen på sin vei fra forurensningskilden til vassdraget. Slik kan da heller ikke forurensningsloven og forurensningsforskriften forstås.
- (37) Forurensningslovens nokså generelle definisjoner av "avløpsvann" og "avløpsanlegg" tvinger ikke til en slik forståelse. Riktignok er begge definisjonene vide nok til å dekke overvann og ledninger for transport av overvann, jf. Rt. 2012 side 820 avsnitt 25 og 26. Men når definisjonen er så vid, kan det heller ikke foreligge en kommunal plikt til å sørge for at alle former for "avløpsanlegg" er tilkoblet et renseanlegg – overvann utgjør ikke nødvendigvis forurensning. Og i de tilfelle en slik plikt måtte foreligge uten å være oppfylt av kommunen, kan ikke den som likevel velger å lede forurenset vann inn i avløpsanlegget, bli fri fra sitt forurensningsansvar ved å vise til at kommunen skulle ha rensset vannet.

- (38) Jeg kan ikke se at forurensningsforskriften § 15A-4 kan føre til et annet resultat. Paragraf 15A-4 kan ikke forstås slik at kommunal unnlattelse av å benytte bestemmelsen gir en videre adgang til å forurense enn det jeg nettopp har redegjort for. Allerede § 15A-3 første ledd gjør dette klart. Det heter der at ingen kan sette i verk påslipp fra virksomhet uten at dette er lovlig i henhold til forurensningsloven, "herunder i overensstemmelse med eventuelle vilkår gitt i medhold av § 15A-4".
- (39) Det følger av dette at lagmannsrettens omtale av spørsmålet om vann var blitt ledet eller kommet inn på kommunens avløpsanlegg, er tilstrekkelig til å prøve lagmannsrettens lovanvendelse. Det foreligger dermed ingen saksbehandlingsfeil.
- (40) Båsum Boring har videre anført at domfellelse her vil være i strid med det strafferettslige legalitetskrav, nærmere bestemt kravet til klar lovhjemmel, som er utviklet i norsk og europeisk rettspraksis.
- (41) Dette kan ikke føre frem. Som fremhevet av Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, 2010, side 579–580 om konvensjonens artikkel 7, må den tolkning som domstolene legger til grunn for en domfellelse, ikke gå ut over det man med rimelighet kunne forutse på handlingstidspunktet. Det kreves ikke at rettsanvendelsen ikke skal by på tvil, jf. Rt. 2012 side 387 avsnitt 22. Jeg viser til det jeg tidligere har sagt om utslippenes karakter og mulighetene for å forhindre dem. At utslippene er straffbare, går ikke ut over hva Båsum Boring med rimelighet kunne ha forutsett på handlingstidspunktet.
- (42) Endelig har Båsum Boring anket over straffutmålingen.
- (43) Jeg nevner først at det ved brudd på forurensningslovgivningen er en presumsjon for foretaksstraff, jf. Rt. 2007 side 1684 avsnitt 41. At det i denne saken bør reageres med foretaksstraff etter straffeloven § 48a, må derfor være klart – og er i og for seg heller ikke bestridt.
- (44) Forelegget er hjemlet i forurensningsloven § 78 annet ledd første straffalternativ, som utvider strafferammen når det er voldt fare for stor skade eller ulempe eller det foreligger skjerpene omstendigheter. Lagmannsretten fant at det ikke var fare for stor skade, men at det forelå skjerpene omstendigheter. Det ble da særlig vist til at de fire overtredelsene Båsum Boring ble dømt for, sammen med det forholdet som var foreldet, avdekket mangelfulle og sviktende rutiner og viste at selskapet ikke hadde tatt forurensningsrisikoen på tilstrekkelig alvor.
- (45) Dette er jeg enig i. Den omstendighet at saken gjelder fire boringer, mens Båsum Boring utfører om lag 1200 boringer i året, kan ikke være til hinder for anse at det foreligger straffskjerpene omstendigheter. Lagmannsretten har åpenbart bygget sin konklusjon ikke bare på antallet overtredelser, men også på boremannskapenes opptreden i det enkelte tilfellet.
- (46) Ved bøtefastsettelsen la lagmannsretten betydelig vekt på at manglende bevissthet om behovet for å unngå forurensning av vassdrag synes å ha gjort seg gjeldende både i selskapets ledelse og hos mannskapene ute på den enkelte anleggsplassen. Videre hadde Båsum Boring ikke i noen av tilfellene selv meldt fra til kommunen om forurensningen.

Selv om lagmannsretten ikke fant bevis for at nedprioriteringen av sikringstiltak hadde vært bevisst økonomisk motivert fra selskapets side, og la til grunn at foretaket nå syntes å ha høynet oppmerksomhet om forurensningsfaren, ble boten etter dette fastsatt til 400 000 kroner. Lagmannsretten la da også vekt på at Båsum Boring økte driftsinntektene fra 44 millioner i 2006 til 118 millioner kroner i 2011, og at foretaket hadde betydelige overskudd hvert år i denne perioden.

- (47) Båsum Boring har anført at 400 000 kroner er for strengt hensett til avgjørelsen i Rt. 2011 side 10, der boten ble fastsatt til 500 000 kroner for et omfattende og forsettlig terrenginngrep i strandsonen for å skaffe plass til en hytte. Jeg finner det imidlertid vanskelig å sammenligne en enkelt overtredelse fra en privatpersons side med gjentatte overtredelser fra et foretak. Som lagmannsretten påpeker, er for det første foretakets størrelse av betydning ved bøtefastsettelsen. For det annet – selv om utslippene ikke medførte fare for stor skade, avslørte de som nevnt klare mangler ved foretakets miljøbevissthet. Jeg nevner i denne forbindelse at foretaket også er bøtelagt en gang tidligere, i 2000, for et lignende forhold.
- (48) Forelegget i 2000 var på 10 000 kroner, og Båsum Boring har hevdet at også det viser at 400 000 kroner nå er for mye. Et vedtatt forelegg kan imidlertid ikke være retningsgivende. Som det fremgår av Rt. 2011 side 10 avsnitt 21 og 22, har det dessuten skjedd en skjerpelse av straffnivået for miljøkriminalitet de siste ti årene.
- (49) Jeg er etter dette kommet til at boten på 400 000 kroner bør bli stående.
- (50) Jeg stemmer for denne

D O M :

Anken forkastes.

- (51) Dommer **Indreberg:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (52) Dommer **Webster:** Likeså.
- (53) Dommer **Bergsjø:** Likeså.
- (54) Dommer **Matningsdal:** Likeså.
- (55) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: